

La premsa

Pere Madrenys

Emil Dovifat, professor de la Universitat de Berlín i mestre de generacions de periodistes, afirma que *la premsa ha de constituir un òrgan del floreixement de la democràcia*. I, quan a partir de la mort del vicepresident del govern de Franco, Carrero Blanco, l'any 1973 es va començar a despertar una nova primavera al nostre país, la premsa feta a Girona o des de Girona va contribuir eficaçment a la transició política de la dictadura a la democràcia.

Un breu repàs als mitjans escrits que es difonien aquella època per les nostres comarques així ho confirma. Precisament el dia 17 de desembre d'aquell mateix any de 1973 el Tribunal Suprem revocava l'ordre del Consell de Ministres que havia fet tancar la revista *Presència* dos anys abans. *Presència* tornava a sortir al carrer el 20 d'abril del 1974 amb més ganes que mai d'obrir forat en la cada vegada més dèbil hegemonia política del franquisme. Des de gairebé els seus inicis la revista s'havia cons-

tiuït en un ariet implacable que setmana rera setmana atacava els murs ideològics del règim, ja fos a través dels seus editorials, ja fos a través de les informacions, reportatges i entrevistes que lògicament no publicava el diari del Movimiento, *Los Sitios*. Per citar només uns exemples, recordariem el reportatge sobre la mort d'un jove a Hostalric a trets d'un guàrdia civil, l'entrevista amb el president de la Generalitat, Josep Tarradellas encara a l'exili, o les constants denúncies sobre la gestió municipal a Girona, Figueres, Olot i altres poblacions.

Un altre mitjà d'informació escrit que es va destacar en aquesta lluita per la llibertat i la democràcia va ser el diari *El Correo Catalán*. Malgrat que s'editava a Barcelona, a partir del mateix any 1973 va dedicar diàriament dues pàgines a les comarques gironines, creant una redacció integrada per Jaume Teixidor i Pere Madrenys, amb la col.laboració de Joan Ribas i Miquel Fañanàs, que sovint signaven amb el pseudònim de Tàndem 2. A més, comptava amb altres col.laboradors esporàdics i amb corresponents a les capitals de comarca, aconseguint així un alt nivell d'incidència en l'opinió pública gironina.

En aquells anys, *El Correo Catalán* es va convertir en un diari de l'oposició al franquisme dins les poques possibilitats que permetia la Llei de Premsa de Manuel Fraga. Així, Wifred Espina no parava de demanar al dictador que repartís alguns dels seus poders i organitzés un major *contraste de pareces*, com es denominava llavors la llibertat d'expressió política. I, des

Periodistes al ple municipal de Sant Feliu de Guíxols.
D'esquerra a dreta, Aragó, Madrenys, López de Lerma i Collelldemont.

alt empordà | baix empordà
cerdanya | garrotxa | gironès
ripollès | selva

tindran aviat

UN DIARI EN CATALÀ

el diari
que les nostres comarques
necessiten

- català
- democràtic
- independent
- intercomarcal

des de la tardor

cada dia, tota la informació
i totes les opinions
de les comarques de girona

nòm provisional
PUNT • DIARI

El setmanari Presència i el diari El Punt, dos títols emblemàtics de la premsa de la transició.

S. MARTÍ

de les comarques gironines, es publicaven al diari totes aquelles informacions sobre ajuntaments, alcaldes i la Diputació que no publicaven altres mitjans més adients al règim com el diari *Los Sitios*.

Particularment temuda era la secció anomenada *El Pont de Pedra* que filtrava petites confidències fetes per professionals que treballaven en organismes oficials i també per regidors contra els seus propis alcaldes. Alguns regidors pertanyents al Terç Familiar ja començaven a prendre posicions cara al futur canvi que l'edat avançada del dictador feia previsible, com passava a Lloret de Mar, Olot, Castelló d'Empúries o Girona mateix amb el regidors Joan Domènech, Jordi Martínez, Esteve Ripoll, Joan Paredes i altres.

Quan algun dels alcaldes afectats per les crítiques aparegudes al *Correo* demanava què teníem contra ell, la resposta era sempre la mateixa: *Contra vostè no tenim res, però sí contra el règim que representa*. Fins i tot es va donar el cas d'algun batlle que va arribar a plegar, com el d'Amer, cansat de sortir dia sí i dia no al diari.

Però, a més d'*El Correo Catalán*, també altres diaris barcelonins s'arreglaven a la lluita contra el sistema i les seves institucions com eren *El Tele Exprés* i el *Mundo Diario*, sobretot. Els seus corresponents a Girona, Narcís-Jordi Aragó, Rafel Nadal, Pep Fernández i Xavier Martí seguien la mateixa praxis de donar totes les notícies que podien desprestigiar qualsevol dels organismes oficials, des del govern civil a l'últim ajuntament, passant per totes les delegacions del govern central.

En certa manera tenia raó el governador civil, Victorino Anguera, quan es queixava públicament amb els periodistes gironins perquè sortien poc les seves actuacions i encara quan en parlàvem era per criticar-ho. Això va costar una amenaça d'expedient i exili contra Jaume Teixidor que era funcionari dels sindicats verticals i una telefonada al conseller d'administració del *Correo*, Josep Valls i Taberner, perquè acomiadés Pere Madrenys.

La mort del general Franco l'any 1975 va accelerar encara més lluita pel canvi polític, i el nou diari *El País*, editat a Madrid, va ser un dels que van jugar més fort. En un telegrama enviat al seu corresponent a Girona, que era el mateix que signa aquestes notes, li demanaven que enviés informes sobre aquells alcaldes que *haguessin fet més bestieses* durant la dictadura. Es tractava, evidentment, de tallar el pas a possibles *reconversions* que intentessin presentar-se a les eleccions municipals com si no hagués passat res, publicant un ampli *memorial de greuges*. De fet, van ser relativament pocs els batlles de l'època franquista que es van atrevir a encapçalar les llistes,

i alguns que ho van fer van aconseguir escassos vots. Hi hagué, com és normal, curioses excepcions a aquesta regla, com fou el cas de Josep Roselló o el Josep M. Mezquida, alcaldes de Calonge i la Jonquera, respectivament, que mantingueren la vara a les mans.

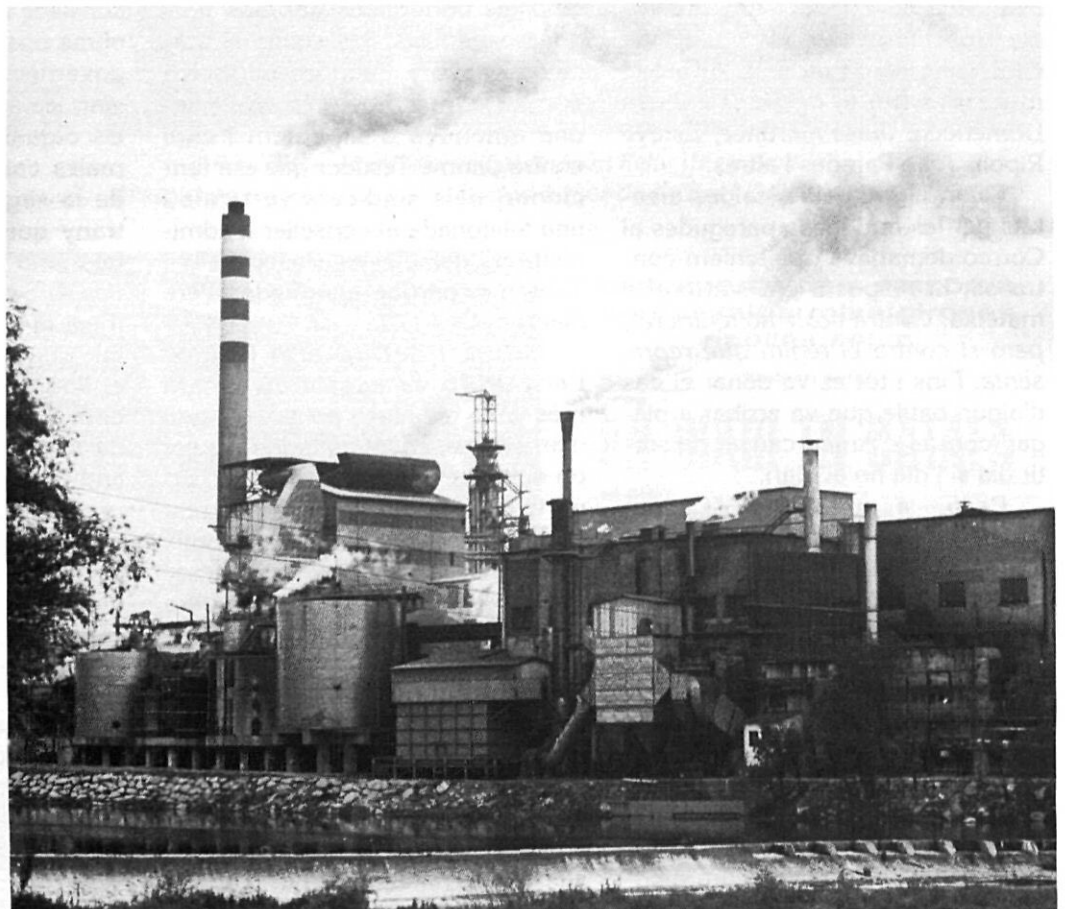
La premsa gironina, doncs, havia contribuït en el que havia pogut a desmuntar les estructures del règim dictatorial, jugant el paper del sapador que va socavant els fonaments de l'edifici per fer-lo caure quan no es pot atacar de front i obertament. Un paper que consistia bàsicament a silenciar les obres positives que feien alcaldes i governadors i denunciar, en canviar, les seves errades i les de tots els organismes oficials, des de les males carreteres a les mancances de la seguretat social. No és estrany que fos batejada pels afectats amb el nom de premsa *canallesca*. Se'l ben mereixia! Curiosament la majoria d'aquells periodistes, que sovint es van jugar el sou i el lloc de treball per promoure el canvi, després amb l'adveniment de la democràcia van anar caient en l'oblit i fins van deixar d'escriure als diaris. Això ha passat a nivell estatal i ho avalen la desaparició de revistes com *Triunfo*, *Cuadernos para el Diálogo*, *Andalán*, etc., i també a nivell català i gironí amb la desaparició del mateix *Correo Catalán*, *Mundo Diario*, *Tele Exprés* o la *reconversió* de *Presència*. Unes desaparicions que sovint han comportat també la *jubilació* anticipada dels seus directores i principals redactors. La transició política va ser per a bona part de la premsa una autèntica *ruptura* i no només una transició. ✧

EL PUNT

El Banc Industrial dels Pirineus.

NÚRIA SANTIAGO El Punt

La paperera de Torras Hostench.

